

12 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători: Liliana Catan, Ion Guzun, Maria Ghervas, Dumitru Mardari

juducând, în ședință fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui

Olteanu Sergiu Xxxxx, născut la
xx.xx.xxxx, originar și domiciliat Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.11.2014 - 31.01.2018;

Instanța de apel: 02.03.2018 - 13.09.2018;

Instanța de recurs: 18.12.2018 - 12.02.2019.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 31 ianuarie 2018, Olteanu Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de 7 (șapte) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip seminînchis.

A fost admisă acțiunea civilă depusă de partea - vătămată Întreprinderea de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” și s-a dispus încasarea prejudiciului material cauzat în sumă de 794 810 (șapte sute nouăzeci și patru mii opt sute zece) lei 54 bani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit că Olteanu Sergiu, în perioada de la 05.09.2010 până la 05.10.2010, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu ajutorul tehnicii speciale angajate preventiv de către acesta, a săpat și a sustras pe ascuns cantitatea de 667 metri, conductă de presiune confecționată din fier cu diametrul de 426 mm., și grosimea de 7 mm., din traseul care unește Stația de Pompare nr.1 Ghidighici și Stația de Pompare nr. 2 Ghidighici, amplasată pe teritoriul satului Sireți din raionul Strășeni, care aparținea cu drept de proprietate întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, astfel pricinuindu-i părții-vătămate Întreprinderea de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 794 810, 54 lei.

Instanța de fond a încadrat în drept acțiunile inculpatului Olteanu Sergiu în baza art. 186 alin. (5) Cod penal - ca furt, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari.*

3. Împotriva sentinței a înaintat apel în numele inculpatului, avocatul Dodica Ruslan, care a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Olteanu Sergiu să fie achitat pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

În motivarea apelului, avocatul a indicat că, instanța de fond a constatat săvârșirea de către Olteanu Sergiu a infracțiunii de furt în proporții deosebit de mari, contrar probatoriului administrat la caz și contrar acțiunilor pe care inculpatul le-a săvârșit.

Fără a indica în sentință care din circumstanțele stabilite pe baza probelor cercetate în instanță dovedesc faptul că acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii de furt calificat, fără a motiva soluția adoptată, instanța s-a limitat doar la enumerarea parțială a probelor cercetate înscriind în întregime declarațiile martorilor, a inculpatului și enumerarea actelor procedurale.

Concluzia despre vinovăția lui Olteanu Sergiu nu rezultă din probele cercetate, ci se bazează pe presupuneri și interpretări distorsionate a adevărului constatat pe parcursul cercetării judecătorești. Faptele și acțiunile concrete stabilite în urma audierii martorilor, care dovedesc că fapta lui Olteanu Sergiu nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, sunt ignorate de instanța de judecată. Anume din aceste considerente instanța de judecată nu a făcut analiza acțiunilor inculpatului prin prisma prevederilor art. 186 Cod penal, și nu a putut indica care din circumstanțele constatate dovedesc fiecare element constitutiv ale componenței de infracțiune.

Instanța de judecată în mod intenționat a ignorat declarațiile martorilor Arpentii Nicolae, Cecan Ivan, Cărtiră Vasile, Răileanu Andrei și Mereneanu Mihail, declarații care obligau instanța să adopte o sentință de achitare în privința lui Olteanu Sergiu.

Odată cu declararea vinovăției lui Olteanu Sergiu, instanța de judecată a admis ilegal și acțiunea civilă înaintată de reprezentantul Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, dispunând încasarea din contul inculpatului a sumei de 794 810,50 lei, drept mărime a prejudiciului adus părții vătămate.

Instanța de judecată nu a luat în considerație că din conținutul extrasului din Registrul mijloacelor fixe a Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, rezultă că conducta de presiune NT. 1 cu lungimea de 1 659 m, a fost dată în exploatare în anul 1970, durata de funcționare a acesteia fiind 15 ani. Valoarea inițială a fost de 690 060-00 lei, amortizarea de la începutul exploatării a ajuns la 690 060-00 lei, valoarea reziduală la situația din 01.10.2010 - fiind 0 lei.

Cu toate acestea, instanța de judecată fără a ține cont de datele extrasului și

valoarea (zero) a țevilor, precum și de faptul că în acțiunea civilă reprezentantul Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, a indicat că valoarea acțiunii o reprezintă estimările făcute pentru cheltuielile care urmează a fi suportate de întreprindere pentru achiziționarea unei țevi noi cu lungimea de 667 m, precum și cheltuielile de transport, săpare și montare a acesteia și nu valoarea bunului sustras.

În procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.10.2010, organul de urmărire penală a fixat la fața locului urme de săpături cu o lungime de 667 m., la capătul cărora a fost fixată prezența unui capăt de țeavă cu dimensiunea de 426 mm care se afla la suprafața pământului. Faptul dat demonstrează prezența țevii în pământ și nu lipsa ei ca fiind sustrasă.

Atât la etapa de urmărire penală cât și în instanța de judecată nu au fost administrate probe care ar demonstra că pe toată lungimea urmelor de săpare de 667 m lipsește țeava. Instanța a ignorat faptul dat, interpretând presupunerile și dubiile în defavoarea inculpatului.

Instanța de fond nu a dat o apreciere cuvenită normelor legale, or concluziile primei instanțe cu privire la condamnarea inculpatului Olteanu Sergiu, sunt pripite și contradictorii analizei acțiunilor acestuia, raportate la situația de fapt și de drept, astfel că în cazul de față instanța de fond a făcut o interpretare greșită a acțiunilor inculpatului, ignorând probatoriul administrat la caz.

Deși instanța a dispus condamnarea lui Olteanu Sergiu pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, nici nu a constatat fapta infracțională, pretins a fi comisă de inculpat, menționând doar faptul că acesta este învinuit de sustragere pe ascuns a bunului, fără a constata cu certitudine și veridicitate comiterea furtului nemijlocit în circumstanțele pe care le descrie în partea descriptivă a sentinței.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, s-a admis apelul declarat, s-a casat sentința instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia Olteanu Sergiu învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, a fost achitat pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

4.1. Pentru a pronunța decizia, Colegiul a menționat că la pronunțarea sentinței, instanța de fond a stabilit eronat circumstanțele de fapt și de drept, situația de fapt reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, astfel că instanța de fond incorect l-a recunoscut vinovat și condamnat pe Olteanu Sergiu în baza art. 186 alin. (5) Cod penal, or prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Colegiul a relatat că împrejurările ce determină necesitatea achitării lui Olteanu Sergiu se constată prin totalitatea de probe prezentate de partea acuzării și partea apărării în cauza penală, fiind apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de

procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, care dovedesc lipsa elementelor infracțiunii încriminate prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, ceea ce determină necesitatea achitării acestuia.

Colegiul a reținut că prin rechizitoriu Olteanu Sergiu se învinuiește în faptul că în perioada de la 05.09.2010 și până la 05.10.2010, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu ajutorul tehnicii speciale angajate preventiv de către acesta, a săpat și a sustras pe ascuns cantitatea de 667 metri, conductă de presiune confecționată din fier cu diametrul de 426 mm., și grosimea de 7 mm., din traseul care unește Stația de Pompare nr. 1 Ghidighici și Stația de Pompare nr. 2 Ghidighici, amplasată pe teritoriul satului Sireți din raionul Strășeni, care aparținea cu drept de proprietate Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, astfel pricinuindu-i părții-vătămate Întreprinderea de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 794 810 lei 54 bani.

Organul de urmărire penală și prima instanță au încadrat acțiunile lui Olteanu Sergiu în baza art. 186 alin. (5) Cod penal - ca furt, *adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșite în proporții deosebit de mari.*

Judecând apelul în contextul verificării legalității și temeiniciei hotărârii atacate, Colegiul a conchis că vinovăția lui Olteanu Sergiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, nu a fost demonstrată, iar ansamblul de probe prezentate de către partea acuzării, analizate prin prisma veridicității, pertinentei, utilității și concludenții lor, nicidecum nu demonstrează vina inculpatului în cele incriminate.

Colegiul a considerat că instanța de fond a ajuns la concluzia eronată precum că în acțiunile lui Olteanu Sergiu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, or la caz nu s-au constatat în acțiunile inculpatului elementele acestei infracțiuni.

Conform doctrinei, prin *sustragere* se înțelege *luarea ilegală și gratuită a bunurilor mobile din posesia care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop de cupiditate.* Această definiție doctrinară a noțiunii de sustragere cuprinde următoarele șapte semne constitutive care au un caracter necesar și suficient: 1) „luarea”; 2) „din posesia altuia”; 3) „a bunurilor 4) „ilegală”; 5) „gratuită”; 6) „care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia”; 7) *săvârșită în scop de cupiditate*”. Semnele nominalizate sunt obligatorii pentru oricare din infracțiunile contra patrimoniului, săvârșită prin sustragere (adică pentru infracțiunile prevăzute la art. 186-188, 190-192 Cod penal). Absența oricăruia din aceste semne ne permite să percepem cele comise deja nu în calitate de sustragere, ci ca alt gen de infracțiune, sau, în genere, ca faptă care nu are relevanță penală.

Instanța de apel a mai menționat că infracțiunea prevăzută la art. 186 alin. (5)

Cod penal, este o infracțiune materială. La calificarea sustragerii, săvârșite cu cauzarea de daune considerabile (lit. d) alin. (2) art. 186, lit. f) alin. (2) art. 187, lit. f) alin. (2) art. 188, lit. c) alin. (2) art.190 și lit. c) alin. (2) art. 191 Cod penal), este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei. Este necesar de luat în considerație că, chiar dacă aprecierea subiectivă de către victimă este importantă la stabilirea caracterului considerabil al daunei cauzate, aceasta nu trebuie să influențeze asupra regulii că prin sustragere poate fi cauzat doar un prejudiciu patrimonial efectiv (real). De aceea, nu trebuie confundat modul de determinare a prejudiciului patrimonial cu caracterul acestui prejudiciu.

Colegiul a reținut că ca sustragere (însușire) în proporții mari sau deosebit de mari trebuie calificată inclusiv săvârșirea câtorva acțiuni infracționale de sustragere, a căror mărime depășește, în ansamblu, 20 sau respectiv 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare, la momentul săvârșirii faptei, dacă ele au fost săvârșite prin aceeași metodă și în prezența unor circumstanțe, care mărturisesc despre intenția unică de a săvârși sustragerea, în proporții mari sau deosebit de mari. În toate cazurile, sustragerea în proporții mari sau deosebit de mari, cu excepția când este săvârșită pe calea tâlhăriei sau a pungășiei, se consideră consumată doar atunci când făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altei persoane la dorința sa. Dacă făptuitorul a avut intenție determinată de a sustrage bunuri în proporții mari sau deosebit de mari, intenție pe care nu a reușit s-o realizeze din cauze independente de voința lui, cele săvârșite trebuie calificate ca tentativă de sustragere în aceste proporții, indiferent de mărimea prejudiciului produs în realitate. Totodată, dacă făptuitorul a manifestat intenție nedeterminată, calificarea faptei trebuie făcută în funcție de prejudiciul care a survenit în realitate.

Astfel, numai prejudiciul patrimonial efectiv poate să reprezinte urmările prejudiciabile care se produc în contextul infracțiunii date. Pagubele sub forma venitului ratat nu au relevanță la calificarea infracțiunii prevăzute la art. 186 alin. (5) Cod penal. Imputarea prejudiciului patrimonial efectiv cauzat prin infracțiunea specificată la art. 186 alin. (5) Cod penal presupune stabilirea legăturii de cauzalitate dintre luarea ilegală și gratuită a bunurilor mobile din posesia altuia, pe de o parte, și prejudiciul cauzat, pe de altă parte.

Potrivit învinuirii aduse inculpatului, se invocă că conform extrasului din registrul mijloacelor fixe Î.S. „STI Chișinău” la situația de 01.10.2010 aflate la sect. Ghidighici, din care rezultă că conducta de presiune NT-1, dată în exploatare în anul 1970, lungimea de 1 659 m., cu diametrul de 426 mm., durata de funcționare de 15 ani, valoarea inițială 690 060 lei, iar potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului

din data de 05.10.2010, din conținutul cărui reiese că a fost cercetat locul comiterii infracțiunii, care constituie porțiunea de teren din apropierea satului Sireți din raionul Strășeni, de unde Olteanu Sergiu, a sustras cantitatea de 667 metri, și explicația administratorului Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” din 19.10.2010, prin care a estimat că țeava cu lungimea de 667 m. care a fost sustrasă valorează la un preț de 794 810, 54 lei, care constituie o daună materială în proporții deosebit de mari, evaluând prejudiciul conform prețului țevelor noi la momentul actual, anul 2018.

Astfel, instanța de apel a reținut drept eronată învinuirea adusă inculpatului prin ordonanța de punere sub învinuire din 15.10.2014 și prin rechizitoriu precum că acesta, în perioada 05.09.2010 și până la 05.10.2010, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu ajutorul tehnicii speciale angajate preventiv de către acesta, a săpat și a sustras pe ascuns 667 metri de conductă de presiune confecționată din fier cu diametrul de 426 mm., și grosimea de 7 mm., din traseul care unește Stația de Pompă nr.1 Ghidighici și Stația de Pompă nr. 2 Ghidighici, amplasată pe teritoriul satului Sireți din raionul Strășeni, care aparținea cu drept de proprietate Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” astfel pricinuindu-i părții vătămate Întreprinderea de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” o daună materială în proporții deosebit de mari, în sumă totală de 794 810, 54 lei.

Instanța de apel a menționat că toate dubiile urmează a fi apreciate în folosul inculpatului deoarece ele nu au fost înlăturate de către partea acuzării.

În acest sens, Colegiul a relatat că prin admisibilitatea probelor se desemnează suma condițiilor în prezența cărora judecătorul poate încuviința administrarea dovezilor solicitate de către participanții la proces. La caz, instanța de fond și-a întemeiat soluția de condamnare a evaluării bunului furat pe extrasul din registrul mijloacelor fixe Î.S. „STI Chișinău” la situația de 01.10.2010 și pe explicația administratorului Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” din 19.10.2010 precum că în perioada de 05.09.2010 și până la 667 metri de țeavă care a fost sustrasă de Olteanu Sergiu, costa 794 810, 54 lei, confirmat prin prețul țevelor noi prezentat de Întreprinderea Individuală „Metalica-Zuev”.

Reprezentantul părții vătămate și civile, Postica Andrei, a declarat că țevile furate nu sunt reflectate în evidența contabilă, sunt reflectate într-un sistem întreg ca o rețea. *Acest sistem de irigație nu funcționează din anul 2000, valoarea reziduală zero este o consecință a diminuării uzurii bunului anuale, uzura se aplică în scopul impozitării, respectiv un bun se calculează 5% anual uzura, aproximativ 27,5 ani valoarea reziduală este zero.* La momentul sustragerii țevile nu era posibil de evaluat deoarece nu au fost găsite, iar preturile din 1 970 până în 2018 s-au modificat. *Ei au evaluat prejudiciul material cauzat luând ca bază prețul unui metru de țeavă conform prețului de piață la acel moment, prețul țevelor noi, evaluând prejudiciul la prețul de*

794 810 lei 54 bani (după calculul 667 m. x 1 191,62 lei = 7 948 010,54 lei), confirmat prin prețul țevelor noi prezentat de Întreprinderea Individuală „Metalica-Zuev”.

Din extrasul din Registrul mijloacelor fixe a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” din cadrul Agenției „Apele Moldovei” aflate la sectorul Ghidighici, rezultă cert că la balanța Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, la situația 01.10.2010, sunt înregistrate mijloacele fixe sub numărul de inventar: 01220008 - conductă de presiune HT-1, anul dării în exploatare 1970, cu lungimea de 1 659 metri, cu diametrul 426 mm., durata funcționării 15 ani, norma amortizării 6.67, valoarea inițială 690 060 lei, iar valoarea reziduală este 0 la situația din 01.10.2010.

Instanța de apel a semnalat că partea acuzării nu a prezentat instanței nici o probă care ar confirma valoarea reală a bunurilor furate de către inculpat la momentul comiterii faptei imputate și cum a fost apreciată. Din extrasul anexat la materialele dosarului rezultă cert că conducta de presiune HT-1, anul dării în exploatare 1970, cu lungimea de 1 659 metri, era apreciată la valoarea inițială în sumă de 690 060 lei, a cărei durată de funcționare avea 15 ani - până în anul 1985. Acuzarea în învinuire a indicat că în perioada de la 05.09.2010 până la 05.10.2010, peste 40 ani de la momentul dării în exploatare a conductei de presiune numai cu lungimea de 667 metri, precum a apreciat valoarea reală a țevelor, aflate în pământ timp de 40 ani, la prețul de 794 810 lei 54 bani. Partea acuzării nu a prezentat nici o probă care ar confirma mărimea prejudiciului real cauzat de inculpat la momentul comiterii faptei, nu a fost efectuată nici o expertiză în acest sens și nici nu au fost evaluate nici într-un mod țevele în starea care erau ele la momentul comiterii faptei pentru a încadra acțiunile inculpatului în unul din aliniatele art. 186 Cod penal, cu atât mai mult în baza alin. (5) art. 186 Cod penal.

Studiind materialele cauzei penale, cercetând extrasul din registrul mijloacelor fixe Î.S. „STI Chișinău” la situația de 01.10.2010 aflate la sect. Ghidighici, Colegiul a constatat că în acest extras nu este indicată valoarea țevii sustrase la data comiterii faptei, adică în perioada 05.09.2010 și până la 05.10.2010, nu este indicată care este uzura acestei țevi, mai mult ca atât că în extras este indicat că conducta are o durată de funcționare de 15 ani, iar acuzatorul de stat în aceasta parte nu a prezentat vreo probă concludentă precum ar fi un raport de expertiză în vederea stabilirii uzurii și care ar fi prețul de piață al acestei țevi la data comiterii faptei. Totodată din declarațiile martorului Telepan Iacob se constată că, sistemul de irigare a funcționat până în anul - 1994.

Instanța a menționat că organul de urmărire penală la stabilirea prejudiciului cauzat s-a condus în totalitate de explicația administratorului Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” din 19.10.2010, prin care ultimii au estimat că valoarea țevii cu lungime de 667 metri care a fost sustrasă, valorează 794 810, 54 lei, anexând o ofertă expusă de ÎI „Metalica-Zuev” a țevii noi la data de

19.10.2010.

Colegiul a relatat că nu poate pune la baza unei sentințe de condamnare declarațiile inculpatului precum că el a sustras aproximativ 70-80 metri de țevă pe care le-a vândut la un punct de colocatare a metalului uzat din localitatea Pruncul, unde a obținut un profit de aproximativ 8 000 lei, or aceste declarații urmează a fi apreciate cu alte probe care ar confirma cu certitudine vinovăția lui Olteanu Sergiu în comiterea faptei prejudiciabile, însă în acest sens acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe care ar demonstra prezența în acțiunile inculpatului a obiectului și laturii obiective a infracțiunii de furt, și anume *obiectatul material care este valoarea materială și costul determinat al țevilor furate, care sunt urmările prejudiciabile sub formă de prejudiciu patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.*

Colegiul a reținut că concluzia despre vinovăția lui Olteanu Sergiu nu rezultă din probele cercetate, ci se bazează pe presupuneri și interpretări distorsionate a adevărului constatat pe parcursul cercetării judecătorești. Faptele și acțiunile concrete stabilite în urma audierii martorilor, care dovedesc că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, au fost ignorate de instanța de judecată, or aceasta și-a bazat soluția de condamnare pe presupuneri și probe care sunt contradictorii.

Martorii Cecan Ivan, Cărtiră Vasile, Răileanu Andrei și Mereneanu Mihail au declarat că sistemul de irigare a terenurilor agricole nu mai este funcțional, era uzat și spart pe toată lungimea. Au fost încercări de reabilitare a acestuia de către un antreprenor agricol din s. Sireț, dar nu s-a reușit deoarece gradul de uzură nu a permis.

Colegiul a mai indicat că instanța de fond a admis ilegal și acțiunea civilă înaintată de reprezentantul Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, dispunând încasarea din contul lui Olteanu Sergiu a sumei de 794 810,50 lei, drept mărime a prejudiciului adus părții vătămate, or din conținutul extrasului din Registrul mijloacelor fixe a Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău”, rezultă că valoarea reziduală a conductei de presiune NT. 1 la situația din 01.10.2010 este 0 lei.

De asemenea, instanța de fond nu a luat în considerație și de faptul că în acțiunea civilă reprezentantul Î.S. „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” a indicat că valoarea acțiunii o reprezintă estimările făcute pentru cheltuielile care urmează a fi suportate de întreprindere pentru achiziționarea unei țevi noi cu lungimea de 667 m, precum și cheltuielile de transport, săpare și montare a acesteia și nu valoarea bunului sustras.

În procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.10.2010, organul de urmărire penală a fixat la fața locului urme de săpături cu o lungime de 667 m., la capătul cărora a fost fixată prezența unui capăt de țevă cu dimensiunea de 426 mm. care se afla la suprafața pământului, iar organul de urmărire penală urma să acumuleze probe verosimile, pertinente și concludente care să demonstreze care era

valoarea bunurilor sustrase în perioada incriminată inculpatului.

Astfel, Colegiul a considerat că concluziile primei instanțe cu privire la condamnarea lui Olteanu Sergiu, în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, sunt pripite și contradictorii analizei acțiunilor acestuia, raportate la situația de fapt și de drept, astfel că în cazul de față instanța de fond a făcut o interpretare greșită a acțiunilor inculpatului, ignorând probatoriul administrat la caz.

În contextul celor expuse, prin cumul probelor cercetate în cauza dată, Colegiul a concluzionat că în ședința de judecată nu și-a găsit confirmare vina inculpatului prin urmare, în acțiunile acestuia lipsesc semnele calificative ale infracțiunii de furt, săvârșite în proporții deosebit de mari, a laturii obiective a componenței de infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (5) Cod penal.

Colegiul a mai reținut că de către organul de urmărire penală nu a fost efectuată nici o expertiză de apreciere a valorii țevilor la momentul comiterii faptei, pentru a putea califica acțiunile inculpatului în unul din aliniatele art. 186 Cod penal, or în conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probatoriului în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel revine acuzatorului de stat în virtutea funcției lui procesuale.

Ca urmare a celor relatate, Colegiul a conchis că Olteanu Sergiu urmează a fi achitat pentru fapta pusă sub acuzare în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, pe motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale componenței de infracțiune.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului se indică că probele care în mod inexplicabil au fost respinse și apreciate critic de către instanța de apel, dovedesc vinovăția lui Olteanu Sergiu în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța de apel și-a întemeiat concluzia predominant doar în baza declarațiilor și versiunii inculpatului și în mod inexplicabil nu a indicat în baza căror motive și raționamente a respins totalitatea cumulului de probe administrate de către acuzare în susținerea învinuirii aduse. Acuzarea consideră corectă concluzia instanței de fond conform căreia a apreciat critic declarațiile inculpatului cu referire la faptul că dânsul nu a comis infracțiunea imputată și le-a considerat ca o încercare de a-și diminua acțiunile și a evita răspunderea penală.

Astfel, acuzarea consideră că pe caz nu au fost constatate careva temeiuri ce ar impune respingerea declarațiilor reprezentantului părții vătămate și a martorilor audiați, mai mult ca atât că acestea sunt confirmate prin totalitatea probelor cercetate, precum și se confirmă reciproc.

Versiunea lui Olteanu Sergiu cu privire la lungimea și cantitatea țevilor estrase este combătută prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.10.2010, declarațiile martorilor Cartiră Vasile, Mereanu Mihail, Cecan Ivan și Railean Andrei. De comun cu acestea, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că prin declarațiile reprezentantului părții vătămate, Postica Andrei, se dovedește că țevile ce au fost sustrase aparțineau ÎS „Stațiunea Tehnologică” deoarece făceau parte din sistemul construit de mai mult timp ce se prezintă ca un traseu integru și deci prin aceasta se combate versiunea inculpatului că aparțineau cu drept de proprietate privată cărorva cetățeni.

În partea ce ține de evaluarea costului bunurilor sustrase, acuizarea consideră că instanța de apel și în acest caz nu a ținut cont de probele cercetate și în mod greșit a constatat imposibilitatea evaluării acestora. Astfel, reprezentantul părții vătămate nemijlocit în instanța de apel a explicat modalitatea de evaluare a țevilor sustrase, având în vedere specificul acestora și prezența pe piața din R Moldova. Mai mult, Postica Andrei a confirmat că la aprecierea valorii țevilor sustrase s-a luat prețul pe piață la momentul săvârșirii infracțiunii, or o altă evaluare nu poate fi efectuată din lipsa în vânzare a unor asemenea bunuri.

Totodată, instanța de apel la aprecierea valorii bunurilor sustrase de către Olteanu Sergiu a omis din vedere și declarațiile martorilor Cecan Ivan care a declarat că țevile care au fost scoase de pe lotul de teren din apropierea s. Sireți, r. Strășeni au fost vândute de inculpat unor cumpărători din România la suma de 100 000 lei, fără careva documente de proveniență.

Prin urmare, acuizarea consideră a fi absurd ca în situația în care se constată că Olteanu Sergiu a vândut bunurile sustrase cu niște sume destul de enorme, sume care vin să dovedească starea și costul acestora, instanța de apel în mod inexplicabil să respingă acea evaluare a bunurilor făcute cel puțin de partea vătămată.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală *juducând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În corespundere cu art. 448 Cod de procedură penală instanța de recurs, judecând recursul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Potrivit cerințelor nominalizate, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Recurentul critică decizia contestată, invocând temeiul de casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe care instanța de recurs îl consideră prezent și totodată, la judecarea cauzei instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar, și anume:

Cercetând materialele cauzei, Colegiul lărgit constată că la f.d. 135, vol. III este anexată cererea semnată de către Olteanu Sergiu și confirmată de către avocatul acestuia, Dodica Ruslan, privind examinarea cauzei în lipsa inculpatului, ultimul motivând că nu este de acord cu hotărârea primei instanțe, că i s-a îngrădit practic posibilitatea de a se prezenta în instanță prin dispoziția de a fi pusă în executare sentința din momentul reținerii acestuia, și respectiv solicitând examinarea în lipsa sa.

În cadrul ședinței de judecată din 29.03.2018, instanța de apel punând în discuție cererea respectivă, a decis posibilitatea începerii examinării cauzei în lipsa inculpatului, fără careva motivare.

În acest context, Colegiul consideră incorectă concluzia dată, or potrivit art. 321 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală *judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul examinării unor cauze privitor la săvârșirea unor infracțiuni ușoare când inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa, pe când, în speță, Olteanu Sergiu*

este pus sub învinuire pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, care potrivit art. 16 Cod penal este gravă.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel priplit a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului, prin ce a încălcat legislația procesual penală.

În altă ordine de idei, Colegiul precizează că indiferent de faptul că în partea descriptivă a deciziei s-a făcut referire la prevederile art. 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală și instanța de apel a menționat că a analizat probele administrate, însă, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel raportat la textul deciziei adoptate, rezultă că la judecarea apelului, reieșind și din considerentele expuse supra referitor la rejudecarea cauzei potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, instanța de apel a comis o eroare de drept procedural în sensul încălcării dispozițiilor imperative precitate din care rezultă că:

➤ *Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal;*

➤ *Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal;*

În speță, instanța de apel și-a întemeiat decizia privind achitarea lui Olteanu Sergiu în special pe extrasul din Registrul mijloacelor fixe a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” din cadrul Agenției „Apele Moldovei”, probă care nu a fost verificată și consemnată în procesul verbal al ședinței de judecată, or după cum s-a menționat, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probe care nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată.

În continuare, Colegiul lărgit menționează că instanța de apel și-a întemeiat concluzia doar în baza extrasului din Registrul mijloacelor fixe a Întreprinderii de Stat „Stațiunea Tehnologică pentru Irigare Chișinău” din cadrul Agenției „Apele Moldovei” și în mod inexplicabil nu a indicat în baza căror motive și raționamente a respins totalitatea cumulului de probe administrate de către acuzare în susținerea învinuirii aduse inculpatului. Instanța de apel nu a dat o careva apreciere nici măcar declarațiilor inculpatului potrivit cărora acesta *a sustras aproximativ 70-80 metri de țevă pe care le-a vândut la un punct de colectare a metalului uzat din localitatea Pruncul, unde a obținut un profit de aproximativ 8 000 lei*, limitându-se în acest sens doar la mențiunea că partea acuzării nu a prezentat careva probe care ar demonstra prezența în acțiunile inculpatului a obiectului și laturii obiective a infracțiunii de furt, și anume obiectul material care este valoarea materială și costul determinat al țevilor furate.

În susținerea poziției menționate, instanța de apel a făcut trimitere la declarațiile martorilor Cecan Ivan, Cartiră Vasile, Răileanu Andrei și Mereneanu

Mihail, care au declarat că *acest sistem de irigare este uzat și spart pe toată lungimea*. Aici, instanța de apel a omis să se expună pe marginea explicației privind mărimea pagubei materiale suportate (f.d. 33, vol. I), dată de către administratorul A. Scurtul potrivit căreia *conducta era conservată și menținute calitățile de păstrare, astfel încât demonstra capacitatea de funcționare*.

Instanța de recurs consideră că, instanța de apel prematur a adoptat concluzia de achitare în privința inculpatului, făcând trimitere doar la o singură probă și respingând probele prezentate de acuzare, fără a expune concret motivele de respingere, așa cum se stipulează în art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

În cazul sentinței de achitare partea descriptivă va cuprinde datele invocate în alin. (3) art. 394 Cod de procedură penală care integral trebuie să fie elucidate în descrierea și motivarea achitării. Lipsa măcar a uneia din aceste descrieri în sentință servește drept temei pentru casarea acesteia, deși aceasta nu exclude posibilitatea includerii în această parte a sentinței și a altor date care au incidență asupra cazului dat, motivând hotărârea adoptată în baza chestiunilor prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală. Este absolut interzisă includerea în partea descriptivă a sentinței de achitare a formulărilor care pun la îndoială nevinovăția celui achitat. Aceasta se va considera drept încălcare esențială a legii procesual-penale.

Prin urmare, probele administrate în cadrul urmăririi penale, precum și cele din ședințele de judecată, urmau a fi verificate în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, și anume prin cercetarea lor din punct de vedere al coroborării.

Colegiul lărgit consideră, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie urmau a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu alte probe la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte.

În situația în care instanța de apel nu a apreciat probele prezentate de acuzare, decizia judecătorească este afectată și nu poate fi considerată legală și întemeiată și urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, pentru examinarea amănunțită a actului de învinuire și a probelor administrate în prezenta cauză penală.

În aceeași ordine de idei se mai remarcă că, în caz de admitere a apelului și dispunerea rejudecării cauzei, decizia instanței trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea, să indice din ce motive ele sunt considerate insuficiente pentru confirmarea concluziilor instanțelor judecătorești, care cerințe ale legii au fost încălcate de către instanța de judecată, precum și măsurile care urmează să le întreprindă la o nouă judecare, iar decizia în partea descriptivă trebuie să corespundă tuturor prevederilor art. 394 Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul stipulează că instanța de apel a pronunțat o nouă hotărâre, însă soluția sa este lipsită de o motivare întemeiată și nu cuprinde analiza tuturor probelor prezentate de procuror și susținute în învinuirea inculpatului, limitându-se

succinct și formal doar la mențiunea „În contextul celor expuse, prin cumulul probelor cercetate în cauza dată, Colegiul penal concluzionează că în ședința de judecată nu și-a găsit confirmare vina inculpatului Olteanu Sergiu prin urmare, în acțiunile inculpatului lipsesc semnele calificative ale infracțiunii de furt, săvârșite în proporții deosebit de mari, a laturii obiective a componentei de infracțiune prevăzută de art. 186 alin. (5) Cod penal.”

Se constată că instanța de apel a argumentat la general faptul că probele nu confirmă vinovăția inculpatului, fără să aprecieze fiecare probă în parte și să-și expună punctul său de vedere asupra fiecăreia și asupra admisibilității sau inadmisibilității acestora, contrar prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, or instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate lui Olteanu Sergiu și să-și argumenteze corespunzător concluziile trase.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit specifică că, pentru corectitudinea judecării cauzei este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, pe când în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

Circumstanțele expuse atestă că instanța de apel a comis erori de drept care nu pot fi corectate de instanța de recurs, recursul fiind întemeiat, astfel decizia atacată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se expună asupra tuturor motivelor apelului, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art. 417-418 Cod de procedură penală.

De asemenea, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor

imputate, ținând cont de motivele invocate în apel și dispozițiile expuse la pct. 6 a prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2018, în cauza penală în privința lui *Olteanu Sergiu* și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 12 martie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Dumitru Mardari